

Gorenjec

List za gospodarstvo, socialno politiko in prosveto

Uredništvo in uprava. Strossmajerjev trg 1.
Telefon št. 73.

Leto XXIV.

Št. 1.

Kranj, 6. januarja 1940

Izhaja vsako soboto.
Naročnina: celoletno 40- din, polletno 20- din,
četrtletno 10- din.

Naloge in smernice katoliškega tiska

Mi katoličani se vse premalo zavedamo velike važnosti in pomembnosti časopisja. Le vse preradi pozabljamo, kako ogromen vpliv bodisi v dobrem, bodisi v slabem smislu vrši časopisje na ljudstvo, kako se pisana in tiskana beseda ukorenini v dušo in miselnost posameznika in celote, kako vzgaja ali pa zastruplja narode, jih združuje in zbližuje, ali pa jih tira v boj in sovraštvo. Marskateri prevrat političnega, verskega, kulturnega ali pa gospodarskega značaja moremo pripisovati vplivu časopisja, ki je služilo kot agitacijsko sredstvo.

Tiskana beseda pisateljev predrevolucionarne dobe na Francoskem je pospešila v nemali meri veliki prevrat l. 1789., ki je odjeknil po vsej Evropi.

Ozremo se lahko tudi na materialistične smernice evropskega časopisja koncem 19. in v pričetku 20. stol. ter tik pred svetovno vojno, ki je pomagalo k razkristjanjenju Evrope in njenih narodov, k današnjim zmotam in zablodam k današnjemu poizkusu boljše civilizacije sveta.

Vseh teh prednosti, ki jih nudi časopisje kot sredstvo propagande za širjenje neke ideje, se nasprotniki krščanstva in katolištva ter razni brezbožniki in boljseviki prav dobro zavedajo. Zato pa izdajajo svoje liste v milijonskih nakladah in jih trosijo med ljudstvo, iz državnih in zasebnih virov črpajo sredstva za svoj razdirajoči tisk, za čim boljše in spretnješe ter zanimivo vsebino, da bralca potegnejo za seboj, da ga privabijo v svoj krog, da ga prekvasijo s svojimi nazori in idejami. Citatelj navadno še sam ne opazi, kako mu leze strup brezboštva nasprotstva do vsega, kar ima zvezo z vero, v dušo, ne zaveda se, kdaj podleže vplivu krivega preroka.

In taki odpadniki in širitelji brezbožnega in veri sovražnega tiska se navadno rekrutirajo ne morda samo iz brezbožniških krogov, ampak zelo pogosto iz krogov katoličnih samih, ki tako radi prisluškujejo klicem nevernega sveta in mu sami pomagajo k širjenju.

Danes vidimo pravzaprav na svetu samo dve duhovni velesili: Socializem v svojem ekstremnem udejstvomljanju v komunizmu in boljsevizmu, ter krščanstvo v svoji poslednji konsekvenci evharističnega katolicizma. Deviza, med skrajnostima katere niha današnji svet se glasi: Rim ali Moskva. Eni izmed teh dveh velesil bo, oziroma mora pripasti bodoča Evropa. Med obeh svetovnih naziranjema, med krščanstvom in ateizmom se bije orjaški boj na življenje in smrt.

V tem boju duhov in idej je tisk najostrejšje in najuspešnejše orožje. Tisk je ona skrivna velesila in moč, ki bo pomagala enemu izmed obeh naziranj do končne zmage. Ali bomo mi katoličani dopustili v tem boju, da katoliška vera in njen nauk propade in se nasebi med nami zopet poganstvo, somrak nevere, zakon nasilja, džungle. Nikakor ne, tega v svoji vesti ne smemo dopustiti.

V Nemčiji so nekoč v boljnjih in svetlejših časih katoličani prirejali mesca septembra ali pa decembra nedelje tiska, za razširjanje katoliškega časopisja. Tega jim danes seveda najbrže ni mogoče, ko je ves tisk „gleichschaltet“. Posnemajmo tudi mi nemške katoličane in si n. pr. izberimo mesec januar, ki naj bo posvečen delu in propagandi za katoliški tisk.

Vsi, prav vsi, predvsem pa starši, ki nosite pred Bogom odgovornost za vzgojo svojih otrok, ste poklicani, da sodelujete pri katoliškem tisku. Ne smemo biti tako mlčni in tako nepoučeni, da ne bi vedeli, da ne bi znali razlikovati dober tisk od slabega. Vplivu domače in šolske vzgoje se je danes v dobi tiska pridružil še vpliv časopisja na mladino, ki željno in z odprtimi očmi in usti srka razne tiskane zgodbe v časopisju. Le poglejmo, koliko slabega čtiva se danes po raznih smrdljivih kanalih pretaka med našo mladino, v

Kranjske občinske zadeve

Obračun za novo pokopališče. Odobritev novih pravil in jamstva Mestne hranilnice.

Poročilo predsedstva

Na zadnji občinski seji, ki se vršila pretekli petek, dne 29. decembra 1939, je g. župan Cosenj najprej podal poročilo o pregledu blagajne za mesec november.

Občinski odbor je odobril oddajo del za snemanje terena v svrhu izdelave delnega regulativnega načrta. Delo se je oddalo civilnemu geometru Petročniku iz Ljubljane za vsoto cca. din 24.000.—. Za merjenje prde v poštev zemljišče katastrskih občin Primskovo, Klanc, Huje, to je na levem bregu Kokre.

Vojaška komanda si je ogledala teren posestva Prevole in ga spoznala za ugodnega.

Zandarmerijski komandi se je podaljšal termin glede pripravljene parcele za gradnjo žandarmerijske kasarne do 4. julija 1940.

G. župan je končno še podal poročilo o novem mostu čez Kokro in navedel vzroke, ki so prisilili občino, da je most za težji promet zaprla.

Odobritev obračuna del na novem pokopališču.

V drugi točki dnevnega reda je občinski odbor razpravljal o obračunu za novo pokopališče. Predsednik je podal poročilo o stroških novega pokopališča ter primerjal izdatke navedene v proračunu z izdatki v končnem obračunu. Po proračunu naj bi dela veljala sledeče: težaška, betonska in zidarska dela din 119.533,50; ključavnčarska dela din 17.195.—; plesarska dela din 2.023,51; vsa navedena dela torej skupaj din 138.752,01. Ureditev terena in gradnja naj bi glasom proračuna veljala din 100.693,95; hala, tlak in križ pa d'n 75.833,38; tesarska dela so bila predvidena na din 27.258,49; kleparska na din 42.073.—. **Vsa ta dela na pokopališču bi po proračunu veljala din 384.611,28.**

Po obračunu pa so razna dela veljala nekaj več in sicer sledeče: težaška, betonska in zidarska dela din 115.506.—; ključavnčarska din 17.195.—; plesarska din 1.026,61; skupaj

Most, ki se tiče samo Brezij in romarjev in še nekaj

Pod tem naslovom je prineslo „Jutro“ z dne 24. decembra 1939 na 14. strani. Očividno mu ni prisodilo večje važnosti. Podpisan je —s. Da gre samo za odgovor, bi naslednjega članka sploh ne prinesli, ker pa gre za stvarne in za slovensko javnost važne ugotovitve — zato pišemo.

Sprva dopisnik hvali novo postajo Otoče — Brezje in meni, da je zelo pametna premestitev postaje tik ob cesti in celo da je pot za vse skrajšana skoro za pet minut. To so pozitivne ugotovitve.

Zatem sledi modrost izza časa jare gospode. Da imajo vsi potniki po zimi dovolj prostora v stari postajici in za eno ugotovitev, da 90% prometa na postaji Brezje—Otoče tvorijo romarji. Za te pa nove postaje res ni treba.

Seve so to ljudje, manj vredne sorte — kljub temu, da glede donosnosti žel. postaj za Ljubljano pridejo takoj Otoče. Če se ne motimo so že Rimljani poznali modrost, da „pecunia non olet“ — denar ne smrdi — pa magari, da od ne vem koga pride, celo od romarjev. Sveta zavist slovenska, če Podnart nima tako čedne

prikriti in rafinirano maskirani obliki se vtihotapljuje v najbolj verne družine razni „magazini“, panorame, pustolovske in roparske povesti, odkoder povsod izhaja za mladino kvaren in poguben vpliv.

Tudi odrasli radi požirajo razne kriminalne, največkrat nemške romane, medtem ko jim je domača literatura španska vas, hlastajo po dnevnikih in raznih tednikih, ki špekulirajo

na nizkotne nagone svojih čitateljev, za podlistki in povestmi najslabše vrste.

Ni vseeno, kaj kdo bere, pa naj bo odrasel, ali otrok, naj bo to knjiga ali časopis. Zato veljaj parola: mesec januar naj bo mesec katoliškega tiska! Poklicani smo vsi, ne samo uredniki in dopisniki, temveč vsi čitatelji, somišljeniki in prijatelji naše vsa lista in katoliškega tiska sploh.

din 134.322,12. Ureditev terena in gradnja veljala din 155.097,39; hala, tlak in križ din 74.346,25; tesarska dela din 17.246.—; kleparska dela din 21.801,98; smetišna jama din 8.921,26. Vsa ta dela na pokopališču so po končnem obračunu veljala din 411.735.—, torej d'n 27.123,72 več kot se je glasilo proračun. Obračun za dela na pokopališču je bil nato sprejet.

Fond za nabavo rezervne hrane.

V tej točki se je razpravljalo o uporabi fonda za nabavo rezervne hrane. Za ta namen ima ubožni sklad na več knjižnicah naloženih din 40.585,14; občina pa ima razne naložbe v skupnem znesku din 437.814,12. Sklenilo se je, da se navedene zneske uporabi za nabavo rezervne hrane, ter se bo s temi zneski oskrbelo cca 1000 ljudi. Po prodaji hrane se bodo ti zneski občini zopet vrnil.

Sprememba pravil Mest. hranilnice

V predzadnji točki dnevnega reda je občinski odbor sklepal o odobritvi pravil Mestne hranilnice po novi uredbi in o odobritvi jamstva. Prečital se je vzorni pravilnik in nova pravila. Občinski odbor je sklenil, da v smislu uredbe prevzame nomejeno in nepreklicno jamstvo v svojo imovino, dohodki in z vsvo svojo davčno močjo, za vse pravno veljavne obveze hranilnice, rajši izvirajo te obveznosti iz kateregakoli pravnega naslova. Mala sprememba pravil se je sklenila le pri čl. 42 in 45, dočim bo glede čl. 32 hranilnica še dala pojasnila.

Odkup Pahorjevega zemljišča

G. Filipu Pahorju se zviša odškodnina obzine za svet, kateri se bo uporabil pri razširitvi Gosposvetske ceste na din 15.000.—.

Ker je bil dnevi red izčrpan, je g. župan voščil obč. odbornikom srečno novo leto in zaključil zadnji sejo v l. 1939.

nove postaje in Kamna gorica svoje nima, pa je še Otoče—Brezje ne sme imeti.

K sreči merodajni krogi niso miselnosti jare gospode — temveč se zavedajo, da je prav množici treba postreči, pa naj so to romarji ali pa smučarji. Množica nosi največ bremen in dajatev in ljudje, ki iz vere žive in poznajo vest in odgovornost še celo.

Zatem se dopisnik huduje nad mostom, ki ga žal še ni, pa je zares nujna potreba. Lese ni most, ki ga vsi romarji do dobra poznajo, je edino še za muzej zaeno z uredbo mostnine. Kdor je le enkrat doživel prizore, ki se odgrajajo ob velikih navalih ljudstva, ima za vselej dovolj. Most je že desetkrat preplačan in sicer od vse Slovenije in še od Slovencev preko naših meja. In to ni zadeva samo Ljubčanov in Otočanov ter še Brezjanov — temveč zadeva slovenske javnosti. Ličen in dovolj širok most spada nujno k novi postaji. Ali moramo res vse napol narediti?

„Brez zamere, treba je videti razliko med romarji in drugimi izletniki.“ Tako torej — za par sto avtomobilov, ki posečajo lepo Go-

Danes smo vsej nakladi priložili položnice. Prosimo naše cenj. naročnike, da se jih poslužijo in čimprej poravnajo naročnino.

UPRAVA.

renjsko in tudi Brezje — sme biti asfaltirana cesta — pa je vsak pameten človek za to. Za desetisoče dobrih davkoplačevalcev, poštenih državljanov — je pa čeden most odveč, zato — ker so romarji. O, jara gospoda!

Kam gre denar, skrbi dopisnika. Uprava mostu ve zanj, in ker je denar javen, bo polagala obračune javno. Kaj je dala cerkev na Brezjah za postajo, vedo merodajni krogi in občani in to tudi pošteno priznavajo. In da je nova postaja v veliki meri plod prizadevanja rektorata cerkve je tudi znana stvar. Pač pa ne vem, če na Bledu v hotelih zastoj strežejo gostom, ali na Pokljuki itd.

Kar se okoli cerkve na Brezjah zida je zadeva „Zveze bojnikov“, ki tam namerja postaviti skupen spomenik vsem padlim slovenskim vojakom. Da pa je rektorat cerkve oskrbel romarjem moderna stranišča in sicer z vodo, to menda ni greh, ker je za romarje. Kaj pravi k temu „zidanju“ gospod —s.?

Uverjeni smo, da velja tujski promet, pa naj se javlja kjerkoli, podpirati in upoševati. In prav zato smo tudi prepričani, da bo kr. banska uprava uvidevno pomagala uresničiti davno željo, nujno potrebo — nov most k novi postaji. Da bodo ljudje postreženi, da se lahko otvori prepotrebna avtobusna zveza med Otočami in Brezjami, ki se tudi bliža uresničenju. Občini Brezje pa želimo prav tozadevno še malo več podjetnosti, kakor pa so jo dosedaj pokazali.

Veridicus.

Tečaji Kmečke zveze

Gospodarske tečaje priredi Kmečka zveza za Slovenijo, v naslednjih okoliških kranjskega okraja:

- 1.) dne 7. januarja v Kokri v ljudski šoli;
- 2.) dne 10. januarja v Besnici v mežnariji;
- 3.) dne 12. januarja v Kovorju v Prosvetnem domu.

Vsak tečaj bo trajal od 8. do 13. ure.

Na tečajih se bo obravnavalo:

- 1.) o ovčereji (v Kokri), o vzreji živine (v Besnici in Kovorju);
- 2.) o socialnem in kulturnem življenju naše ga kmeta;
- 3.) o našem gozdu in položaju na lesnem trgu.

V Kokro vabimo vse gospodarje in mladeniče iz Kokrške doline in iz Jezerskega.

V Kovor pa naj pridejo vsi zainteresirani iz tržiškega kota!

BELEŽKE

Komunizem — moda in — prismođa. V Beogradu so priredili komunisti poulične demonstracije. Mlada hčerka bančnega ravnatelja, ki je imel vsak mesec kakih 20.000 din dohodkov, se je pripeljala na demonstracije s svojo prijateljico v luksuznem avtomobilu, ki jo je čakal na določenem mestu, dokler ni izvršila svoje „komunistične“ dolžnosti. Tudi pri nas nekateri iz mode koketirajo s komunisti. Te ljudi bi bilo treba vse poslati v komunistični raj v Rusijo. Naj se tam naučijo dobrot komunizma, pa bodo ozdravljeni te mode in prismođe.

Kakor klavno živino. Dopisnik italijanskega lista „Il Telegrafo“ Giovanni Ansaldo piše, da gonijo ruske vojake, kakor klavno živino pred finske strojnice in topove. Ta časnar navaja med vzroki ruskih porazov na finskem bojišču tudi ideološko brezupno revščino ruskega naroda. Že pod cari ni imel ruski človek kaj prida življenjskega veselja, danes pa mu je še edini ideal svetovna revolucija. Da bi vsi postali taki berači, kakor so sami.

Policijska ura in ples

Dandanes se domala po vseh gostilnah, kjer je le količkaj prometa, policijska ura sploh ne upošteva. Mlajšemu rodu neznan, gostilničarjem neljuba policijska ura se malokje še spoštuje. Če pogledamo ob sobotnih in nedeljskih večerih malo okrog po gostilnah, vidimo, da se v tem oziru ne motimo.

Ponekod malo ali nič življenja, drugod dirandaj, zlasti ob nedeljskih večerih, da se vse trese. Modrega upola dovolj in tudi deklet ne manjka, pa se celo take dokline nejdemo vmes, ki so komaj soto zapustile. Vsa ta družba pa je počitka bolj potrebna, kakor pijače in norenja.

Takaj slišimo harmoniko, ples, prepiz, pretep itd. in to največkrat, ko je policijska ura že davno prekoračena. V taki družali pa se mladina pohujšuje po vzorcu starejših in za razuzdanci noče zaoetjati.

V taki družbi, kjer se pleše in pije, pa najdemu od časa do časa tudi kakoga podeželskega oblastnika, ki mu v taki družbi še na misel ne pride, da je on po zakonu dolžan paziti kako se v njegovem okolišju spoštuje policijska ura, ne zaveda se, da je ravno on največji grešnik med grešniki. Z drugimi vred pa se poznav čez policijsko uro ludec domov.

Če smemo verjeti ljudskim govoricam, tak podeželski oblastnik včasih tudi v boj poseže, pa ne zato, da bi miril, temveč zato, da bi udaril. Če je to res, potem ni čudno, če ljudstvo tako osebo postrani gleda in ne veruje v njegovo verodostojnost.

V taki družbi, kjer je ples, se policijska ura sploh ne upošteva, ker tam manjka samo enega, namreč človeka, ki bi neustrašeno policijsko uro navil do konca. Ples se vedno vrši čez polnoč in še daleč, daleč čez, za konec pa mora teči kri, ker tako zahteva današnji preveč, ali nič, izobraženi svet. Potem pa pelje pot proti domu še mimo druge ali celo tretje

gostilne. In če ni prvi gostilničar deležen kakor škode, pa jo izkupi drugi ali tretji.

Zelo rado pa ostane vse to prikrto, ker se je izvršilo čez policijsko uro.

Posledica prekoračenja policijske ure je navadno ta, da se gostilničar smeji, ker ima dobiček v žepu, udeleženci pa imajo težke glave od pijače ali pretepa. Med temi je nekaj oklanih, pa še kakšen ubit, če ne gre drugače. Nazadnje ima pa sodišče besedo. Kazni in zapor iztreznita zopet vse, dokler se igra ne ponovi. Ti "plavi" ponedeljki, katerim pomaga včasih se torek, ter odpust od dela in siromaštvo v družini, so posledice prekoračenja policijske ure.

Če je policijska ura na papirju, naj se tudi izvaja, za kar naj skrbe občine. Oblast pa naj občinam enkrat za vselej zelo na glas pove, da so one tudi precej krive, da se pleše in veseljači čez prepovedani čas, za kar bi morale odgovarjati. Policijska ura naj se izvaja povsod, če pa ne, naj se črta še na papirju, potem se vsaj nihče ne bo spodiljal nad njo.

Skraini čas je, da oblast z energičnimi ukrepi napravi red v tem oziru. V bodoče naj oblastva ne izdajajo nobenih dovoljenj za plesne prireditve. Občinam na dežel, pa naj vzame vsako dovoljnjaje podaljšanja policijske ure, ker vsak človek se lahko napije, še prodno nastopi policijska ura.

Tistim gostilničarjem pa, ki prirejajo ples v od cerkve prepovedanih časih, kakor v adventu, postu ter vse največje zapovedane praznike, na svojo pest; naj se naloži težka denarna kazen, v nasprotnem slučaju pa bi se takemu gostilničarju enostavno moralo vzeti koncesijo, tretje poti ne bi smelo biti.

Oblastva se ne smejo čutiti prešibke, da ne bi mogla ukrotiti gostilničarjev. Tudi gostilničarji bi se radi ali neradi navadili na spoštovanje predpisov in veliko, verjemite mi, veliko gorja bi odpadlo.

Z naših odrov

Klinarjev „Plavž“ na kranjskem odru

Težko je najti danes res dobro ljudsko igro novejšega datuma. Imamo nekaj starejših, ki so ponovno navduševale gledalce po naših odrih. S Klinarjevim Plavžem smo dobili spet ljudsko igro, kakršno smo potrebnj posebno v današnjih časih, ko tujec preži nad kočkom naše lepe zemlje, ko se na drugi strani tudi naš kmečki človek proletarizira, ko hira ljubzeu do rodne grude.

Igra je lokalizirana na Sveti križ nad Jesenicami, kjer so svoje čase italijanski plavžarski gospodje z denarjem premamili domačine. Da so jim prodali svojo bogato zemljo in se jim udinjali za plavžarje. Kmet s Čeline se temu upre in kljub strašnim bojem in velikim žrtvam ohrani samostojnost in noče hlapčevati. Preveč ljubi svojo zemljo, pregloboko je zaraščen vanjo in ne pusti tujcu, da bi bogatel od

nje. Prav izraz in poudarek te velike ljubzeu do svoje zemlje je najlepše, kar je v igri.

Po daljšem času bomo imeli spet v Kranju priliko videti igro, kot je bila M. Klove Zala pred dvema letoma. Tudi v tej igri je pisatelj Klinar spretno uporabil nekatere naše na odne prvine. Kakor vidimo v Miklovi Zali „kmečko ohcet“, tako imamo tu „rej pod lipo“ s starimi narodnimi plesi. Delo je vsekakor zelo posrečeno in upamo, da bodo tudi naši kranjski igralci kos težki nalogi, saj izvečine sodelujejo znane, preizkušene moči.

Radi dolgosti igre, bo pričetek točen, na kar opozarjamo obiskovalce. Odmori bodo zelo kratki, ker se oder ne spreminja.

Igra bo v petek zvečer ob 8., na praznik in v nedeljo pa obakrat popoldne ob 4. Okolčane opozarjamo na ugodne zveze in prazniški opust na železnici.

„Revček Andrejček“ na prosvetnem odru v Voklem

Takoj po dograditvi doma smo začeli graditi tudi oder, da bo lahko pokazal tudi dramski odsek našega društva koliko sposobnosti tiče v njem. Sedaj je oder izgotovljen. Bil je sicer drag, toda zato je tudi lep in praktičen. Društveni odbor se zaveda, da je primeren oder na deželi nepogrešljiv. Saj lepa igra ni samo človeku v veselje, ampak tudi v srčno in umsko izobrazbo. Lepa igra plemeniti fantovsko in dekliško srce, ga dviga in navdušuje za višje ideale. Poleg resnega dela pa rabi tudi podeželski človek razvedrilo, katerega pa najraje nudi prosvetni oder, kakor pa kaka zakotna družba.

Prvi bo nastopil na našem odru „Revček An-

drejček“ s svojim vedrim in blagim značajem. Igra se vrši v petih dejanjih in bo vsakemu vžgala srce, ali z veseljem Andrejčka, ali žalostjo Maričke.

Vabimo vse bližnje in dalnje okolčane, da pridete v nedeljo 7. januarja ob 3. uri popoldne v Voklo. Vstopnina bo 6, 5, 4 din.

Dr. Joža Herfort
začasno ne ordinira!

Moto:

Kdo lovec ni s fračo začel..?

Dejali smo frača in ne prača. Pričelo se je z okenskimi šipami, z golobi na trgu, kadar policija ni bilo ni bilo blizu, kurami, vrabci in podobnimi zverinami. Dobro pa še vem, da je veljal moj poslednji strel s pračo oknu moje nezveste petošolske ljubezni...

Na vrsto je prišel flobert, puška velikega slovesa in puška, ki je jako nevarna v nevarni roki. S flobertom nismo pobijali šip, pač pa veverice, golobe, grlice in počakajte malo — zajec! Zdi se mi, da doživljam vse one mladostne burke še enkrat, če zagledam zarjaveli flobert, ki je nečastno prišel na častno mesto.

Jesenske megle so se vlačile po ljubljanskem polju, barje jih je kuhalo, valile so se z njega kot iz velikanskega kotla. Za lov imeniten dan! Malha je bila že raztrgana in v žepu je našlo prostor kopito, flobertovo seveda! Bratova hlačnica je bila zavetišče cevi! Kmalu za poslednjimi hišami predmestja sva jela oprezovati za karšnokoli divjadjo. Pri gozdu, katerega smo se izogibali, bilo je tam vsako leto par samomorov in smo zato imeli respekt in strah pred — gozdom! Ker sem bil mlajši, je imel brat prvi strel! S težkim srcem sem izvelkel iz malhe kopito, ga izročil bratu in postal — psiček. Po njivah gori in dolh, če je skočil zajec, sem moral — počepniti. Kmalu sem spodil zajca, javknil in počepnil. Kakih šestdeset korakov pred nama je zajec sedel. Kmalu je rahlo počilo, zajec se je jel zibati in je padel. Skoro v istem hipu je pa morda dva streljaja daleč počila dvocevka. Mraz in vročina sta me jela istočasno obhajati, brat si je zajca opasal okoli pasu, si na hrbtu zvezal z mojo pomočjo vse štiri zajčje noge, cev je smuknila v svoje zaklonišče, kopito pa sem bojzljivo vstaknil v malho. Mirno sva šla lovcom — nasproti. Le to mi je brat siknil skozi zobe, da že vem, kaj bo, če me bo strah in bom strah pokazal pred lovci! Ker sem brata poznal, sem stisnil zobe, voščil lovcom obilo ognja in na vprašanje, če sem čul kak pok dejal, da ne vem za nobenega, razen onih, ki sem jih slišal od njih. Ko smo se razšli, mi je brat dejal, da greva naravnost domov, ker dan za lov ni prikladen.

Kajne, čistno navadna divja loveca sva bila! Kaj še! Meni je bilo dvanajst, bratu pa že šestnajst let in še naju niso marali lovci v družbo. Pa prav oni lovec, ki naju je tedaj srečal, nama je dejal, da sva za puško še — presmrkava. „Pokazala mu bova da nisva!“ je dejal brat in ko

očeta ni bilo doma, je zginil flobert s stene. Ko sva rošila oziroma oprala najino čast, katero so lovci tako kruto umazali, sva bila pomirjena.

Slabše bi skoraj opravila leto kasneje ob Ljubljani. Tedaj je imel brat že puško in orožni list, jaz pa sem že napredoval do časti gonjača. Najraje pa sem še vedno šel z bratom, ker mi je včasih le dovolil strel z „veliko puško“ ali pa kot smo rekli s „ta pravo“.

Bilo je v novembru, megla gosta ravno prav in tudi voda mrzla — ravnoprav. Zaman sva stikala za zajci, ni jih bilo prida, če je pa kateri skočil je bil takoj predaleč. Brat je pa zajca prav zares muno potreboval, treba je bilo ustreči sitni teti in prav zato sva smela med tednom na lov. Zavila sva po vsestranskem predarku čez mejo v sosednje lovišče. Kar kmalu sem dvignil zajca, prvi strel mu je skrivil le eno zadnjih nog, drugi ga pa je podrl. Komaj pa sem priteknel do zajca, ko je brat tiho zaklel. Ozrl sem se in tedaj se je v mojih hlačkah skoro nekaj zgodilo. Za hrbtom, toliko da sem jih vilel v megli, so bili trije lovci, pred nama pa Ljubljani. Ze so naju opazili, za reden umik ni bilo časa. Brat je samo dejal, glej, kako se boš zmazal in že sem ga zagledal sredi — Ljubljane. Malo peš, malo plavaje. Jaz sem se z zajcem stisnil za hip za brezlistnat grm in misli so mi šle s strahovito brzino po glavi. Stekel sem za Ljubljano, padel v blato jarka, ki je vodil malo vode v strugo Ljubljane in urno zavil malo po vodi, malo po suhem od Ljubljane proč, seveda v srce sosednjega lovišča. Lovci so me sledili. Ze sem se umikal kake četrt ure, ko je napravil jarek oster ovinek in presekal takoj nato glavno cesto. Stisnil sem se pod most, ker pa je bil jarek dokaj ozek in plitev, je bil speljan pod cesto skozi tesno betonsko cev. Ozek prostor mi je bil jako tesen, čeprav je bilo vseh kosti mojega rojstva bore malo. Zaklon pa je bil le. Mislim, da sva bila oba z dolgouhcem jako klavrna, le s to razliko, da njega ni več zeblo in da ga tudi strah ni bilo več. Priznam, da sem bil tedaj od strahu — brez misli. Le čakal sem, kdaj me bo kdo prijel za vrat. Kar sem začul nad seboj glasove. Spoznal sem takoj debelega soseda in njegovega lovca, tretji glas mi je bil tuj.

Pričkali in prepirali so se nad menoj — zaradi mene, „Kam je zginil, saj smo ga skozi videli in pazili nanj. Ti Tonček, to je bil logar, ti si tepec in slepec!“ — Za prmej, gospod, naprej je šel, tule je ovinek in saj veste v megli se je varno zgubil.“ Odlični zagovornik! Kmalu so se glasovi jeli oddaljevati. Rešen! Rešen! Strašno globoko sem se oddahnil, zlezal iz mojega skrivališča in jo urno odkuril k logarju, kjer se je že sušil brat! Čudno, to pot me ni ozmerjal, čeprav je bil zajec ves moker in blaten. „Za teta bo že dober.“ je dejal. „kar za peč ga deni pa se bo posušil!“

Tako trda nama ni še nikdar predla, pa če prav sva napravila še večjo in bolj tvegano nemumnost.

Še enkrat sva se maščevala! Po Ljubljani je šel glas, da postreliva z bratom vse jerebe od Golovca, kjer sva jih edino smela in pa do Grosupelj! Da temu ni tako, sva zatrjevala, da pa bo tako, če ne bodo jeli z natolcevanjem. Nič ni za-

leglo. Lepe sobote sva razglasila po hudih jeziki, da bodeva drug dan lovila in točno povedala — kje! Še celo stave so padale in skupaj smo preživeli večer z zakupnikom lovišča, kjer sva nameravala loviti jerebe drugi dan.

Zjutraj je bilo malo slane, torej za jerebe imeniten dan. Zarana sva vzela z bratom flobertovko in še malo flobert pištolo. Načrt sva naredila že prejšnji dan. Kmalu sva bila na meji nedovoljenega raja. Nasprotniki so bili kaj malo prekanjeni, čakali so naju na — cesti!

Urno sem zavil v dolino, dopoldne je bilo po načrtu — bratovo, popoldne moje. V dnu doline sem zaklical oziroma zapiskal na jerebo piščal, skojo na to sem oddal s pištolo strel, malo počakal, potem pa smuknil čez rob v sosednjo dolino. Lovci so mi bili že za petami. Počepnil sem v gosto malinje in jih pustil mimo sebe na dva koraka.

Preiskali so vso dolino, pa — zaman. Ta hip pa je ustrelil brat. Malo vroče mi je postalo, zakaj hoteli so iti v njegovo smer. Napravil sem ovinek in jih prehitel, ter trdo pod njimi oddal strel. Na vrat na nos so planili v dolino, hvala Bogu, tudi to pot zaman. Tako smo se lovili do poldneva, ko sva se z bratom premenjala. Zvečer sva imela pet jerebov in jih tudi prinesla na dogovorjeni sestank, kjer so potem precej dolgo pili stave. Lastnik lovišča pa je bil tako navdušen nad najino spretnostjo, da nama je dal če tisti večer dovoljenje za jerebe v svojem lovišču...

Vse do tedaj sva lovila z bratom vzajemno, dokler naju življenje ni ločilo. Lovila sva po „našem“, to je bilo v očetovem lovišču in po „svojem“, to je pa bilo kjerisibodi. Eno pa moram povedati v zagovor obeh, da sva vedno lovila zgolj iz lovske strasti in še večkrat zavoljo nagajivosti, nikoli pa iz koristiljubja.

En sam edini slučaj je bil, da sva uplenjenega srnjaka prodala! Naj se izpovem. Oba sva bila še smrkavca, prve cigarete sva na skrivaj kadila. V soboto sva šla, če ni bilo kaj hujšega, v očetovo lovišče na lov. Ker pa je hotel dobri oče vzgojiti v varčnosti, je dal vsakemu za soboto in nedeljo kovača, češ, dovolj vama je! Nemalo sva se jezila, jzila v otroški vroči krvi, češ, stare je škopuh. Nekoč sva ga zaman prosila za povišanje dnevnice. Huda na vso moč sva trdno sklenila položiti na dlako šibkega srnjaka, ki je stalno posečal dokaj zarastlo posekovanje in katerega nisva smela „pospraviti“, kot sva dejala. Majhen ovinek in srnjak je pritisnjen skočil pred bratovo cev. Pok in konec. Plen sva razkosala in ga v mestu — prodala na svojo roko in za svoj žep. Seveda mi je brat spet zabičaval in grozil, če bi kaj izvečel o izvoru denarja, če bi očetova preiskava slučajno našla denar.

Dolgo let kasneje sem prav na mestu zločina očetu vse priznal in še tedaj je bil nemalo hud.

Trdo lovsko vzgojo sem imel, tudi klofute so padale na račun zgrešenih strelav, končno se je moj vzgojiteljcem posrečilo napraviti iz mene vsaj malo lovca, pravim malo lovca, ki ima pa dovolj lovske vesti.

Tako je bilo, pričeli smo s pračo, sedaj pa lovimo s puškami za deset tisoč dinarjev...

TEDENSKE NOVICE

Statistika kranjske in šmartinske župnije v letu 1939.

V kranjski župniji bo okrog 7.500 duš. V letu 1939. je bilo doma rojenih 148 otrok, v ljubljanski bolnišnici pa 29, skupno je bilo torej rojstev v župniji 177.

Mrličev je bilo 63, v Ljubljani sta umrli dve osebi, ki sta bili pripeljani na kranjsko pokopališče. Na novem pokopališču je bilo lani pokopanih 34 mrličev.

Oklicanih je bilo lani 127 parov, poročenih doma 64 parov, drugam se je šlo poročiti 15 parov, od drugod je prišel na poroko v Kranj en par.

Sv. obhajil se je v letu 1939 razdelilo v čeli župniji 115.263.

V šmartinski župniji je bilo v letu 1939 rojenih doma 143, v bolnišnici 12, skupaj torej 155. Oklicev je bilo 101, porok 84, umrlo je 36 faranov, obhajil je bilo razdeljenih 30.609.

Dražba kožuhovine.

Dražba kožuhovine v Ljubljani. Kakor vsako leto, bo tudi 22. januarja 1940, to je prvi ponedeljek po sv. Neži, v prostorih Ljubljanske velesjema dražba kožuhovine vseh vrst divjačine. Naša država je uspeša v svojih prizadevanjih, da se vzdrži posega v boj in la ohrani svojo nevtralnost. Blagodejen vpliv naše nevtralnosti se opaža tudi na gospodarskem polju. Po naših pridelnih ne povprašujejo samo vojujoče se države, ampak tudi druge nevtralne, ker si ne morejo več zasigurati dovozov iz prekomorskih držav. To velja tudi za kožuhovino, ki so jo prekomorske države v ogromnih količinah dobavljale: Nemčiji Italiji, Angliji, Franciji, Švici, Belgiji, Holandiji, Danski in Norveški. To daje upanje, da bo možno plemeniti lovski pridelek primerno vnovečiti. Treba je izkoristiti ugodni položaj, dokler ne bodo organizirani dovozi iz prekomorskih dežel, kajti potem nam bodo zopet uspešno konkurirale prekomorske države, proti katerim imamo edino orožje v kliringih, ki so se sedaj dobro izkazali, ker usmerjajo trgovino evropskih držav v veliki meri na našo državo. Kdor ima kožuhovino, naj jo pošlje v komisijo lovsko-prodajni organizaciji „Divja koža“, Ljubljana, Velesjem Seveda pa mora biti blego res prvovrstno, ker slabo pripravljene kože samo kvarijo ceno tudi dobri kožuhovini.

KRANJ

Poroki: V nedeljo 31. decembra popolne sta se poročila v farni cerkvi v Kranju g. dr. Ogrizek Ant. Marjan, odvetniški pripravnik in pisarni g. dr. Megušarja, sin tovarnarja in posestnika in gđ. Danica Suchy. Za priči sta bili očeta novoporočencev g. Ogrizek Andrej in g. Suchy.

Danes dopoldne na praznik sv. Treh kraljev ob polni 12 uri se pa poročita g. Janko Vehovar sin trgovca in veleposestnika iz Koprivnice in gđ. Mohor Mimica, učiteljica, hčerka tu, kajšnjega uglednega ravnatelja „Hranilnice in pos.“ in načelnika „Tiskovnega društva v Kranju ter predsednika „Gor. lovskega društva“ g. Mohorja Cirila.

Obema paroma naše iskrene čestitke!

Osebna vest. Med delavstvom zelo priljubljeni zdravnik OUZD in naš marljivi sotrudnik g. dr. Joža Herfort je včeraj odšel na odslužitev vojaških vaj in začasno ne ordinira.

Ogenj. V sredo dopoldne je na Gasilskem trgu nastalo precejšnje razburjenje, ker so se na strohi velike stanovanjske hiše, v kateri je bila nekoč „Jadransko-posavska čevljarna“, pokazali ognjeni zublji. Prvi je ogenj zapazil trgovec Hlebš, ki je opozoril Remčeve stanovalce v pritličju. Seveda so se številni hišni stanovalci in sosedje močno prestrašili ognjahlitelji so pod streho, na pomoč so pa prišli tudi gasilci z ročnimi brizgalnicami, kateri so zadušili požar. Če bi bil ogenj nastal ponoči in ne bi bil pravočasno opažen, bi zgorela vsa hiša in iz zgornjih nadstropij bi bilo tudi reševanje težavno.

Ugotovljeno še ni popolnoma, kako je ogenj nastal. Pod streho se je od neke cevi vžgal lesen tram in tako tlel počasi naprej. Ker je južna stena stavbe na Gasilski trg v sredi lesena, na obe strani pa ometana, se je ogenj širil po tem tramovju navzdol in navzgor, kjer je pogledal skozi streho. To steno bodo morali popolnoma podreti in popraviti. Drugi spet pravijo, da so te dni talili podstrešno stranišče in da se je od žareče cevi vnelo tramovje. Tako se pravega vzroka požara ne ve. Nastala škoda je ocenjena na din 20.000.—

Dražabna prireditelj I. G.M.K. V petek 5. januarja ob 20. uri Vas vabimo na zabavni večer Prvega Gorenjskega motokluba v Kranju na „Stari pošti“.

Skupina poselske zveze v Kranju sporoča vsem članicam, da imajo sestanek v nedeljo

7. januarja po popoldanski službi božji v Marjanišču. Pripeljiite tudi svoje tovarišice s seboj.

Javna dela ustavljena. Mraz, ki je pritisnil po Božiču, onemogoča nadaljevanje raznih stavbnih in gradbenih del. Tako so pri gradnji modernizirane ceste na Jelenovem klancu ustavili že decembra vse delo, edinole kanalizacijo so izvrševali od Roosove hiše navzgor proti gimnaziji. Pred Božičem in novim letom so prenehali tudi s tem delom, sedaj so pa spet pričeli kopati in vrtati pred gimnazijo. V mestu so podrli vse stare stavbe na prostoru, kjer bo zgrajena nova pošta, ter splanirali prostor, vsa nadaljna dela pa čakajo pomladi in ugodnejšega vremena. V stavbnih stroki vlada letošnjo zimo popolno zatišje.

TRZIC

Zlet gorenjskih smučarjev. V veselje nam je javnost obvestiti, da je pokroviteljstvo smučarske prireditve v dneih 27. in 28. januarja prevzel gradbeni minister g. dr. Miha Krek.

Stanovanjski odsek je že pričel s popisovanjem razpoložljivih sob in postelj. Gostilne in hoteli namreč nimajo na razpolago zadosti prostora za vse tekmovalce in udeležence. Zato prosimo privatnike, da gredo našemu stanovanjskemu odseku na roko in mu radevolje prijavljajo sobe in postelje, ki jih morejo za par dni odstopiti. Če hočemo težko stanovanjsko vprašanje rešiti v zadovoljstvo obiskovalcev, se bomo v tistih dneh morali malo podrejnati v svojih stanovanjih. Prijave sob in postelj sprejemata gg. Perko Franc in Petrič Josip, Glavni trg.

ŠENCUR

Požar. Božični prazniki so nam kaj mirno potekli. Le enkrat nas je neprijetno razburil ogenj, ki je izbruhnil na Božič dopoldne. Med slovesnim pritrkavanjem je nenačoma začelo biti plat zvona. Gorela je z velikanskim plamenom lesena lopa posestnika Behehar Jožefa. Z lopo vred so zgoreli vozovi ter velike zaloge slame in sena. Nad 50.000 din je škoda, ki jo nosi samo pogorelec, ker ni bil zavarovan. Ugodno je bilo to, da je vladalo v zračju popolno zatišje. Tako ni bilo treba prevelikega truda, da se je ogenj omejil na lopo. Gasili so samo domači gasilci, ki so v dobri uri požar zadušili. Zažgala sta dva otročča, ki sta se igrala z vžigalicami. Nauk za vse: Pazite na vžigalice!

Gledališka predstava. Prosvetno društvo priredi v nedeljo, dne 7. januarja, ob treh popoldne v svojem domu veliko ljudsko igro „Krucci“. Krucci so se imenovali ogrski rokovančiči. Nastopa 40 oseb. Igra je zelo živahna ter ima mnogo petja. Obsega pet dejanj, v katerih se slovenski kmetje zoper Kruce za lepo dekle — Vido. Prepričani smo, da bo dvorana zopet polna, ker tako pestre ljudske igre že dolgo ni bilo v Šencurju.

ŠKOFJA LOKA

Tako nastaja draginja. Prav značilen primer nastajanja draginje se je zgodil pred par dnevi pri nas. Neki tukajšnji zidarski pomočnik je šel kupit v trgovino z železnino barvo. Dal je zanj 3 din. Ker mu ja pa nato ob barvanju doma barve zmanjalo, je poslal drugi dan svojo ženo v isto trgovino po enako količino enake barve. A glejte čudo. Prejšnji dan je ista količina barve veljala 3 din, naslednji dan pa kar 100% več in sicer din 6.—. Mislimo, da je to dovolj kričeč primer, kje nastaja draginja.

Kronika naše župnije za leto 1939.

Rojstva. Lani se je rodilo vsega skupaj pri nas 101 otrok in sicer so to pot zmagale deklice, katerih se je rodilo 55; fantov pa 46; torej 9 manj kot deklice, kar ni navada v naši fari.

Porok je bilo doma 21, drugod pa 14 torej skupno 15 porok. Najmlajša nevesta je bila stara 17 let.

Sv. obhajil je bilo v farni cerkvi 30.000, v špitalski cerkvi pa 2200; torej skupaj 32.000. V Ce pa štejemo še vsa sv. obhajila v kapucinski in nunski cerkve, bo število sv. obhajil naraslo na preko 110.000. Po možnosti bomo iz zadnjih dveh cerkva objavili točnejše številk drugič. Umrlo je skupaj 61 oseb in sicer 37 žensk in 24 moških, med temi je 16 otrok pod 6 letom starosti, kar je zelo visoka številka za naše razmere.

Huda nesreča predelavca. V četrtek dopoldne se je v „Škofjeloški predilnici“ zgodila prav huda nesreča. Stroj je namreč zgrabil predelavca Andreja Knifca za roko, katero mu je močno poškodoval. Knifca so takoj odpeljali v ljubljansko bolnišnico.

Upali smo, da bo že v letu 1939 zapel veliki zvon iz stolpa naše farne cerkve. Nabiralna

akcija je vrgla din 33.000.— v gotovini, katera je naložena sedaj v Ljudski hranilnici. Vrgla pa je tudi v raznih obvezah še nadaljnjih 30.000.— din. Nabavo zvona pa je zaenkrat preprečila vojna in sicer radi 100% podražitve cinka, kateri sedaj velja din 140 kg. Upamo, da bo v letu 1940 zvon prav gotovo zapel. Ravnotako smo mislili, da bo naša farna cerkev dobila lani nov križev pot, a tudi s tem ni bilo nič. Torej v tem oziru ne moremo beležiti prav nikakega napredka.

34. občni zbor škofjeloške čebelarke podružnice bo dne 6. januarja 1940. ob 9. uri dopoldne na rotovžu v Mestni posvetovalnici. Udeležba je za vse člane obvezna. Ob priliki občnega zbora bo predaval g. Leo Kocjan, živinozdravnik, o „čebelnih boleznih“. Na občnem zboru se bodo sprejemale tudi prijave za dobavo sladkorja za pomladno slajenje. Vabljeni ste tudi nečebelarji!

Prisrčna božičnica. V mestni ubožnici so za Božič, na sveti večer, pripravile č. sestre prav prisrčno božičnico in s tem veliko veselje ubožcem, katere so tudi obdarovale z nadvse praktičnimi darili.

Na božičnico so č. sestre povabile tudi g. župnika Jerneja Podbevška, katerega je zastopal g. kaplan Jože Vovk, povabljeni in osebnostno bili navzoči g. rektor Viktorijan Demšar, g. župan in cestni načelnik Ziberl Matevž, g. banski svetnik Lovro Planina, g. načelnik ubož. odseka Luka Krek, g. Tavčar Jernej in g. podporočnik Petrovič.

Ob prelepem božičnem drevescu in jaslicah so se zbrali vsi zgoraj imenovani in vsa domača družina razen bolnikov. Božičnica se je pričela s prelepo pesmijo „Sveta noč“. Nato je sledil lep prizor angelčkov, ki so deklamirali božične deklamacije, na koncu je bilo pa obdarovanje ubožcev. Po obdarovanju so govorili povabljeni kot g. kaplan Vovk, g. Planina, g. rektor Demšar in Luka Krek, nakar se je razvila ljubka domača zabava. Posebno mnogo smeja je bilo ob pregledovanju daril, ki jih je Božiček prinesel č. sestri Saljezi. Božičnica je potekla v veliko zadovoljstvo vseh.

PODBREZJE

Kakor smo že objavili v zadnjem „Gorenju“ bomo v nedeljo, dne 7. januarja 1940 ob treh popoldne v Gasilnem domu v Podbrezjah uprizorili dramo v 4 dejanjih in eni medigri: „Podrti križ“.

Na to sodobno in vseskozi zanimivo igro, ki je vzeta iz današnjih časov in kaže kam privede moderna brezverska vzgoja, okoličane in domačine opozarjamo.

Ko zraj gledamo nazaj v preteklo leto in delamo račune o našem delovanju, smo lahko kar zadovoljni. Vprašamo se v vstopu v novo leto, če nam bo tudi v tem letu dano vsaj toliko delati kakor pretečeno? Seveda vsi prosimo Boga, da bi lahko delali še več in popolnoma neovirano. Računamo pa tudi, da nas bo občinstvo pri tem razumelo in nas povsod podpiralo.

SV. JOŠT

Smrt je ugrabila in strla v 90 letu starosti dne 30. decembra pret. leta daleč okrog poznanega Jerinovega očeta Matevža Javba iz Javornika. Bil je dolgo let cerkveni ključar romarske cerkve pri Sv. Joštu in občinski odbornik občine Sv. Jošt. Vse svoje življenje je bil Jerinov oče mož pošenjak, aemajen pristaš bivše SLS, nastarejši naročnik „Domoljuba“ in Mohorjevih knjig v našem kraju. Dober list in dobra knjiga sta imela pri njem vedno vstop v hišo.

Bog mu boji dober plačnik!

Gospodarstvo

Tržno poročilo.

Pšenica in moka: Pred božičnimi prazniki so bile cene precej stalne. Takoj po praznikih so se cene zvišale od 5 do 7 din pri 100 kg. Mlini zadržujejo s prodajo moke, ker ne morejo dobiti od producentov zadostne količine pšenice. Ako ne bo država maksimirala cen, bo pšenica in moka v najkrajšem času mnogo dražja.

Koruza: Nekatere sušilnice so že ustavile obrate tako, da je cena umetno sušeni koruzi zopet čvrsta. Nove koruze je dovolj na razpolago, ako je ne bomo preveč izvozili.

Krompir: Beli krompir „Oneida“ notira din 150.—. „Rožnik“ din 125.— za 100 kg. Povpraševanje po semeuskem krompirju je veliko, vendar radi prehudega mraza ni mogoče nakladati.

Zivina: Radi pomanjkanja domačih krnil in visoke cene koruze, kmetje ponujajo živino in vzrok temu je, da so cene v primeri z drugim blagom zelo nizke. Za prva vola se plačuje komaj din 6.— za kg, za drugo vrsto 5 do 5,50 za kg žive teže. Pri tej ceni ima producent danes efektivno sgubo.

Za prašice šepharje se je plačevalo po din 10.— do 11.— za kg.

Mast: Veliko je povpraševanje po masti, ker se pričakuje spomladi znatno zvišanje cene.

Ze danes stane dobra mast v detajlni trgovini din 22.— kg.

Les: Ker Finska trenutno ne more eksportirati lesa je več držav pričelo nakupovati velike količine lesa pri nas. Posebno veliko povpraševanje je za mehak les in se cene stalno dvigajo. V nekaterih krajih v Sloveniji se plačuje že za stoječi mehki les din 260.— do 270 za kub. m. Zaloge pri trgovcih so zelo majhne, ponudbe od strani producentov so pa malenkostne.

Razglas

Vsled odloka kraljevske banske uprave dravske banovine v Ljubljani se naznanja, da se bo v bodoče uporabljalo za naznanitev nevarnosti, ki bi pretila od sovražnih letalskih napadov naslednje znake:

1.) Za znak preteče nevarnosti.

a) V krajih, kjer so na razpolago samo cerkveni zvonovi — triminutno močno zvonjenje s prekinitvami na način „plat zvona bije“.

b) V krajih, kjer so na razpolago sirene se daje tudi znak z tri minute trajajočim tuljenjem in sicer z nekaj prekinitvami na minuto (cca 6 — 10).

c) V krajih, kjer so na razpolago topovi, se odda po možnosti nekaj topovskih strelkov in sicer naglo zaporedoma.

Znak nevarnosti povzamejo takoj tudi vse posebne železniške naprave.

2.) Kot znak da je nevarnost sovražnih letal minula velja sledeči znak:

a) V krajih, kjer so na razpolago cerkveni zvonovi se izvede tri minute trajajoče neprekinjeno potrkovanje zvonov.

b) V krajih, kjer so na razpolago tovarniške ali druge sirene, se izvede tudi triminutno tuljenje s sireni.

Posameznim važnim ustanovam (železniški pravi, industrijskim podjetjem) se priporoča, da uporabljajo kot znak nevarnosti, oziroma prenehanje nevarnosti še sledeče optične znake: Za naznanjenje nevarnosti zastavo z belo-rdečo barvo, predeljene z diagonlo, kot znak prenehanja nevarnosti, pa odstranitev te zastave.

Ti znaki veljajo razen ob primeru vojne tudi ob protiletalskih vežbah v mirnem času. Preje objavljeni znaki se s tem razveljavljajo.

Občina Kranj, referat za zaščito pred napadi iz zraka,
dne 3. januarja 1940.

Delavski obzornik

Nekaj drobnih iz Marksove šole

Pogovor dveh delavcev, Matevža in Petra.

Matevž: Kaj — proletarska je težka?

Peter: Pa samo po krivdi denunciantov, demagogov in boljševiskih priganjačev.

Matevž: Ali bi ne bilo bolje, da se združimo in vsi skupno nastopimo proti kapitalistom?

Peter: Ne vem, kako misliš?

Matevž: Ja, tako mislim, da se vse organizacije združijo v eno delavsko stranko.

Peter: Kakšna naj bi bila ta stranka?

Matevž: To naj bi bila stranka slovenskega delovnega ljudstva.

Peter: Saj imamo že vendar dosti strank, zakaj je treba še ene nove.

Matevž: Ne morem razumeti, da vi kot delavec morete podpirati in zagovarjati meščansko politiko.

Peter: Meni ni to glavno, ali je tista stranka, katero podpiram in zagovarjam, meščanska ali delavska, samo da vem, da dela za splošne koristi vsega naroda in ščiti vse stanovce.

Matevž: Ne bo dolgo, da nas bodo slovanski bratje osvobodili, potem bo pa vsega dosti.

Takrat bomo delali samo po 6 ur dnevno in 5 dni tedensko, pri tem bomo pa več zaslužili ko zaslužimo danes, ko moramo delati po 8 ur.

Peter: Saj to ni resnica, kar vam ti plačani agentje iz Moskve prerokujejo.

Matevž: V Rusiji delavstvo pri težki industriji dela 6 ur na dan, 5 dni v tednu in ima na leto 3 mesce plačanega dopusta, v lahki industriji dela tudi 6 ur na dan, 5 dni v tednu in ima 2 mesca plačanega dopusta na leto. Ali se ne bi človek za take dobrote navduševali?

Peter: Če je pa tako sijajno, potem pa pojdite tja in se vam ne bo treba mučiti za teh par dinarjev na leto.

Matevž: Saj ni mogoče, ker ne dobimo potnih listov. Za vse države izdajajo potne liste, samo za Rusijo ga pa ne dobite pri nas.

Peter: Kakor je meni znano, se tudi za Rusijo izdajajo potni listi, samo prijavi naj se vsak, kdor hoče tja, pokaže naj svojo legitimacijo, kam pripada, in mu bo lahko svobodna pot v Rusijo — v svobodni raj.

Sodruha Matevža prav lepo prosim, da bi povedal še kaj zanimivega o slavni boljševiski Rusiji, in tudi o onem nezadovoljstvu, ki sedaj vlada v Rusiji in o bližajoči se revoluciji v isti. Mogoče bi bilo za Matevža dobro, če bi se prijavil slavni in mogočni ruski vojski kot prostovoljec. To bi ne bilo napačno. —

SMARTIN PRI KRANJU

Prosvetno društvo Smartin pri Kranju priredi, dne 7. januarja popoldne ob 3. uri drugi prosvetni večer z zelo zanimivim predavanjem znanega slavista dr. Tine Debeljaka o naših severnih bratih pod naslovom: Pri severnih Slovanih. Za uvod in za sklep zapoje Smartinski zbor venček narodnih pesmi. Predavanje bo gotovo vsakega Slovenca zanimalo, saj ni bila že dolgo usoda naših secernih slovanskih bratov tako žalostna kot so jo doživeli v preteklem letu. Zato je naše zanimanje zanje še tem večje.

Nova knjiga o komunizmu

Pravkar je izšla nova knjiga proti komunizmu. Napisal jo je dr. Ivan Ahčin in nosi naslov „Komunizem, največje zlo sedanjega časa“. Knjiga na izredno preprosto in poljuden način popisuje do podrobnosti to zablodo našega časa in je zato primerna in dostopna najširšim množicam našega naroda. Knjigo zelo toplo priporočamo. Cena knjige je 10 din. Knjiga se dobi v pisarni Prosvetne zveze v Ljubljani, Miklošičeva 7-I.

PREKLIC!

Podpisana Bajt Marija, tov. delavka, Stražišče št. 262, obžalujem in preklicujem vse klevete, ki sem jih izrekla o Seaberger Cilki in njenem soprogu ter se zahvaljujem, da sta odstopila od tožbe.

Bajt Marija.

VSAKOVRSTNO POHIŠTVO

dobite najceneje
V ZALOGI POHIŠTVA
"LIPA"

KRANJ - Layerjeva ul.

MALI OGLASI

Za vsako besedo v malih oglasih se plača D. 0'50. Najmanjši znesek je 8 D.

Prodaj zelo poceni popolnoma nov krzna plašč z mufom. Naslov v upravi lista.

Gospodična s trgovsko šolo in 5 letno odvetniško prakso išče službe v Kranju. Plača po dogovoru. Pismene ponudbe na upravo „Gorenjca“ pod „25“.

Mebilirana soba se odda. Mestni trg 17 II. nad.

Pridnega vajenca za čevljarstvo sprejemem takoj. Ster Mihael, Kranj, Jenkova, 2.

Kupim stavbno parcelo v Kranju ali v bližini. Naslov v upravi „Gorenjca“.

Štedilnik skoro nov poceni prodam. Jožko Špenko.

Stanovanje 2 sobi in kuhinja v novi hiši na Klancu št. 90 oddam takoj. Poizve se v upravi „Gorenjca“.

Prodaj dve rabljeni nizki omari in visoko omaro, trd les. Naslov v upravi lista.

Lepa parcela na Planini se takoj prodaj. Poizve se v upravi lista.

Kupujemo oprane cunje. Tiskarna „Kolektor“ Stražišče.

Berite in širite „Gorenjca“

Veliko sreče in uspeha
v letu 1940

želi vsem cenj. odjemalcem in odjemalkam

BERČIČ
TRGOVINA KOŽUHOVINE
KRANJ, PRI NOVEM MOSTU

Neveste! Udobno stanovanje je važen pogoj sreče v zakonu. Stanovanje po Vašem okusu pa Vam opremi najceneje z dolgoletno garancijo

tv. Mizarstvo Sloga
Božič Jože
KRANJ — STRUŽEVO

Vsakovrstna nalivna peresa. Velika zaloga zlatine, ur, jedilnega pribora, kristala, optike.

VINO

pristno, po konkurenčni ceni, dobite pri Centralni vinarni v Ljubljani Frankopanska ul. 11.

Ako imate kurja očesa in se Vam dela trda koža, pridite v našo higienično urejeno pedikuro, kjer Vam naš pediker odstrani vse te neprijetnosti brez bolečin in brez kemičnih sredstev za din 6.-. Ne mučite se s krpanjem nogavic, ker Vam za malo denarja strokovnjaško popravimo moške, ženske in otroške nogavice. Samo pri Bata.

Vsa slikarska dela izvršim hitro in poceni, sedaj v Jeveni. Prevzemam napise, kačipote, firme z različni imeni, tudi poceni. — Pišite na naslov:
VOMBERGAR JERNEJ
SLIKAR IN PLESKAR
CERKLJE ŠTEV. 30 PRI KRANJU

Couch zofe, otomane, divane

in vse tapetniške izdelke izvršuje točno in solidno

V. TONEJC
tapetnik, Kranj

Vsake vrste rolete, žaluzije, zavese in samonavijalci

PETER KOBAL

KRANJ

Dravska banovina - Jugoslavija

„PETKO“ SAMONAVIJALEC-SELBSTROLLER

Specialni lastni izdelek dobavlja v vsaki množini in dimenzijah.

Zaloga pohištva. — Izdelovanje vseh najfinejših tapetniških del. — Najcenejša postrežba. — Solidno delo. — „Petko“ rolete so najboljše! Prepričajte se!

V soboto 6. januarja ob 8. uri zv. v Nar. domu v Kranju

gasilski družabni večer

Mimica Zagorska:

50

Marija Taborska

Zgodovinska povest iz dobe turških časov.)
(Dalje)

„Pomozi mi, brate! V ime Alaha, pomozi!“

Tedaj je eden izmed ostalih dveh potegnil izza pasu zakriviljeno sabljo in ga je usekal, da niti jeknil ni. Mrtvemu Turku je razklana glava omahnila na prsi, prst ga je zasipala, sedeč na konju je bil pokopan v grobu. Turka sta obstala in ogledovala okolico. Za njima je prišlo še kakih dvanajst jezdecev, razjahali so in spuстили konje, da so se pasli po sveži travi.

Eden izmed njih je tovarišem razkazoval s roko okolico in zmajeval z glavo, Turki so mu pritrjevali, očitno so si bili edini v tem, da v tej močvirni puščobi ne bodo dobili plena. Konj enega zmed njih je ušel in se je bližal skalnatemu žrelu. Turek je lovil konja, opazil je Martina, ki je čepel za skalo, za hip je obstal, potem je kriknil:

„He, džaur!“

Turki so zakričali in so z vikom pritekli k tovarišu, toda Martina ni bilo več za skalo. Izginil je v rovih. Turki so prišli bliže k skalnatemu žrelu, ogledovali so si izdobljene votline in rove, notri niso upali. Vrnili so se in odšli nazaj v vas, tam se je moglo dobiti še plena.

Martin je taval po dolgih podzemeljskih hodnikih. Ni več iskal poti, le šel je dalje in dalje. Taka tema ga je obdajala, da ni videl prav ničesar in sdelo se mu je, da nekje v bližini zamolklo pljuska in šumi voda. Z glavo je butnil nekam, zapeklo ga je, zaskalelo. Potegnil je preko čela, kri mu je zalila oči, videl je ni, le čutil je čudno toplino v očeh, in ko je obližnil ustnice, so bile zelo slane. Postal je oprezen, tipal je z rokami okrog, toda poti pred seboj ni videl, premnogokrat se je spotaknil in padel na kolena. Globoko, globoko notri je že bil

zrak je postajal dušič. Utrujen se je sesedel na skalo in glava mu je v obupu klonila na prsi.

„Kaj je tu? Kje sem?“ se je vprašal, prestrašen do smrti. „Ali sem zato ušel iz ječe, zato se izvil Turkom, da bom poginil v tem mračnem podzemlju?“

Misel na počasno smrt v teh zavitih hodnikih mu je bila nedopovedljivo grozna. Ko bi vsaj svetlo, potem bi mu bilo dosti lažje umreti. Toda v tej temi, v tej strašni temi. Ne, ne! Tu ne more ostati, živ v skalnatem grobu. Cvetiče poljane čakajo nanj, grunt Vilibalčov ga kliče in oče misli na Taboru morda s hrepenenjem na svojega sina. Ne sme poginiti v Močilski jami, nanj čaka Polonica — v Leopoldovih rokah čaka, da bi prišel in jo rešil...

Do smrti truden, zmeden, je vstal in se opotekal naprej, naprej. Hodniki so se križali neprestano in Martin je dvojil, v katero smer naj gre. Mislil se je že obrniti in se vrniti, toda prekrižal je toliko hodnikov in iskal pravo pot. Od jam in skalnih lukenj, ki so zijale pred njim, se mu je pa neprestano rogala črna groza v obraz in Martinu se je zdelo, da se mu grohota nekje iz teme sama smrt. Bilo je tako strašno v tistem molku, ki ga je motil samo neprestani šum vode, da je Martinu zastajal dih v prsih. Strašna mu je bila neodločnost, ko ni mogel dognati, v katero smer naj se obrne. Kam bi šel? Saj ni poti, ki bi vodila med zelene travnike. Toda umreti tu notri? Umreti tako mlad! — Kar naprej je stopil po hodniku, ki se mu je zdel najvišji. Zdelo se mu je, da prst nalahno potlačena. Otipaval jo je, vendar ni mogel dognati nobene sledi človeških stopinj. Bilo je tudi naravnost blazno misliti nato, da bi tod že kdaj hodil človek, razen morda tistega vaščana, ki je šel v jamo in se ni več vrnil.

Za voglom je obstal Rahel, komaj zaznamovan pramen svetlobe je segal do njega. „Ali je tu izhod? Ali bo rešen?“ Sreč mu je zatrepotalo od veselja. Rešen! O, oče, Polonica, še se bomo videli! Gledal je žarek svetlobe. Nekje v notranjosti mora goreti ogenj ali luč. Ali so notri

ljudje?

„Blazna misel,“ se je prijel za glavo. Moti se mi v glavi, zato vidim to lepo, vabljivo luč, drugače bi je ne videl.“

Taval je dalje in rumena luč je postajala močnejša. V glavi mu je kovalo in šumelo, ni mogel verjeti, da res prihaja svetloba od neke luči. Mislil je, da se mu bliža zadnja ura in žgoče ustne so šepetale le, kar mu je molilo srce.

„O Bog, Oče nebeški, odpusti mi grehe, da stopim čist pred sodbo božjo. Marija Taborska, Polonica in očeta potolaži!“

Že je mislil sestiti na kamen in počakati smrti, pa ga je svetloba zvalila s seboj naprej. Sel je, kolena so mu klecala. Nenadoma je obstal, mel si oči, sebi ni mogel verjeti. Tam v kotu je sedel na tleh človek, ogrnjen v temen plašč, pred njim je gorela sveča.

„Bdim ali sanjam?“ se je vprašal Martin. „Ali je to zadnja, predsmrtna podoba? Ali se bliža konec? Ali je morda to res živ človek, ki je zbežal sem notri, kakor jaz, da bi se skrivil pred Turki?“

Stopal je naprej, noge so mu drhtele od razburjenja. Spodtaknil se je, noga mu je zadela ob kamen, kamen se je skotalil nekam v globino. Oni pri sveči je vzdignil glavo in zelene oči so pazno gledale v smer, odkoder je prihajal ropot. Martin je gledal tiste zelene oči, dolgo jih je gledal — Volbenkove so bile.

„Volbenk!“ je zarjul. „Volbenk!“ V nekaj skokih je bil pri starcu, ki je vstal in se preplašeno umikal k steni. „Glej ga, coprnik stari, vsepovsod sem te iskal, naposled sem te pa tu našel!“

Tudi na Volbenkovem obrazu se je prikazala zmeda in strah, lice mu je posinelo. Roka, ki je držala svečo, mu je trepetala.

„Kako prideš sem?“

„Bežal sem pred Turki, pa me je vrag zavedel sem. Ne vrag, Bog me je sem privedel, da sem našel tebe coprnik!“